

Nech naša Viera nestojí na emóciách

vdp. Lubomír Urbančok

22. januára 2020 ✙ Cirkev ✙ Homília

Drahí bratia a sestry!

V našom každodennom živote sa často stretávame so situáciami, keď sa niekde chystáme ísť a ľudia nám prajú niečo ako “uži si to”, “vychutnaj si to”. Hovoríme o tom, ako si vychutnávame či užívame náš život. Kedysi bežné striedanie situácii, keď pracovný týždeň vystriedal víkend venovaný rodine a oddychu, ktorého stredobodom bola nedeľa, dnes už, žiaľ, celkom neplatí. Stávame sa akoby svedkami toho, čo sv. Pavol nazýva: „Ak mŕtvi nevstávajú, tak jedzme a pime, lebo zajtra umrieme”.

Apoštol tu upozorňuje na stratu nadprirodzenej viery v Ježiša a jeho zmŕtvychvstanie a teda situáciu, keď sa následkom tejto straty stáva náš pozemský život absolútnym cieľom. Samozrejme, že naša viera neimplikuje to, že by sme pohŕdali pozemskými dobrami. Avšak im dáva to správne miesto, ktorým je skutočnosť, že nie sú sami osebe cieľom, ale sú prostriedkom. Vychutnávaním si pozemských dobier v správnej miere a čase do istej miery predkladáme pred náš fyzický pohľad veľmi ľudským spôsobom istú formu blaženosti, ktorá je predzvestou Neba. A to je skutočný zmysel nášho oslavovania a vychutnávania si pozemských dobier, v ktorých vnímame Božiu dobrotu a Boží dar.

Táto forma hľadania neustáleho zmyslového potešenia sa prenáša aj na vonkajšie prežívanie viery mnohých dnešných kresťanov. Na jednej strane sa zavrhlí typicky katolíckej formy vonkajšieho kultu a slávenia, krásy liturgie, pobožnosti, slávnostné procesie, spevy, na druhej strane sa do prostredia Cirkvi infiltrovali rôzne baženia po zmyslových zážitkoch. Ľudia i duchovné osoby akoby dnes neustále vyhľadávali senzáciu. Dokonca aj z tretej Božskej osoby, Ducha Svätého, ktorý je Pravým Bohom, rovným Bohu Otcovi i Bohu Synovi, urobili len akýsi prostriedok vlastného pôžitku.

Mnohí, ktorí dávno opustili vo svojom srdci náuku katolíckej Cirkvi sa domnievajú, že takýmito **pomýlenými aktivitami privedú ľudí a zvlášť mladých do kostola** len preto, lebo si ju domnelo nazvali “Evanjelizačným projektom”. Skutočná evanjelizácia si však vyžaduje v prvom rade Pravdu. Aj v dnešnom evanjeliu sme svedkami toho, ako Duch Svätý v podobe holubice zostupuje na Božieho Syna, Ježiša Krista. Ján Krstiteľ hovorí v dnešnom evanjeliu: “Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočinul na ňom.” Avšak vzápätí dodáva: “Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým.”

Teda sv. Ján Krstiteľ neprešiel nejakými **zvláštnymi emocionálnymi zážitkami**, ale jednoducho na základe predošlého poučenia spoznal, že to, čoho je svedkom, že holubica, ktorá zostupuje z neba je Duch Svätý, tak že On vydáva svedectvo o Božom Synovi. Svätý Augustín, komentujúc túto pasáž Jánovho evanjelia hovorí, že Duch Svätý sa nám zjavuje v evanjeliu dvomi spôsobmi. Prvým je práve ako sme počuli v podobe holubice, druhý spôsob je ten, keď sa na Turíce zjavuje v podobe ohnivých jazykov. V Lukášovom evanjeliu je to okrem holubice ešte aj hlas Boha – Otca, ktorý vydáva svedectvo o Božom Synovi (Lk 3, 22).

Je to práve podoba holubice z dnešného evanjelia, ktorá nám pripomína Ježišovo poučenie tým, ktorí ho budú nasledovať: “Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Budte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice” (Mt 10, 16).

Milovaní bratia a sestry, je to práve jednoduchosť, ktorá charakterizuje pôsobenie Ducha Svätého v živote každého jedného kresťana, a nie viditeľné, **senzáciechtivé** spôsoby. Toho svedectvom je napríklad uršulínka, sv. Mária od Vtelenia. Tá s nami zdieľa vo svojich spisoch nasledujúcu skúsenosť: „Prvýkrát som si odniesla dojem, že hlavný účinok sa prejavil v chápaní a zdalo sa mi, že Boží majestát ma obdaroval, aby ma poučil a pripravil, disponoval ma k tomu, čo mi chcel dať neskôr.” ^[1]

„Pokúsme sa predstaviť si,” hovorí francúzsky filozof a teológ Jacques Maritain, „čo sa deje v duši svätca v rozhodujúcom okamžiku, kedy koná svoje prvé neodvolateľné rozhodnutie. Predstavme si sv. Františka Assiského, keď odhadzuje svoje šaty a objavuje sa nahý pred svojím biskupom, alebo svätého Benedikta Labreho, keď sa rozhoduje stať sa otrhaným, túlavým žobrákom. Koreňom takéhoto činu je v duši niečo tak hlboké, že ani nevieme ako to vyjadriť.” ^[2]

Najsvätejšia Trojica prebýva v duši každého, kto je v stave posväcujúcej milosti a teda bez ťažkého hriechu. Boh teda nie je prítomný len skrze svoju milosť, ale my sme príbytkom Najsvätejšej Trojice, pokiaľ žijeme podľa Božieho plánu pre nás. „Nedostatočne vzdelaní ľudia,” píše svätá Terézia Avilská a pripomína nám, že, žiaľ, aj dnes je mnoho takých, „mi tvrdili, že Boh je vo mne len skrze svoju milosť. **Nemohla som tento ich názor prijať.** Jeden veľmi vzdelaný rehoľník z rádu sv. Dominika mi tieto pochybnosti rozptýlil. Uistil ma, že Boh sa v nás stáva prítomným, a vysvetlil mi, akým spôsobom nám daruje sám seba.”

Najvyššie poslanie Ducha Svätého boli určené v živote Panny Márie: “Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn.” (Lk 1, 35)

Nik nemá väčšiu skúsenosť a nemôže nás viac poučiť o pôsobení Ducha Svätého ako svätci, medzi ktorými sa vyníma Preblahoslavená Panna Mária. V ich živote vnímame hlboké vnútorné sústredenie sa a jemné rozpoznávanie pôsobenia Boha v ich živote, ktorý, ako nás učí bl. Marie Eugen od dieťaťa Ježiša, nazývaný aj priateľ Ducha Svätého, pôsobí predovšetkým prostredníctvom siedmych darov Ducha Svätého.

*Medzi nekatolíkmi je veľmi rozšírená snaha rozlišovať na jednej strane Cirkev ako inštitúciu (a teda ponímanú v čisto inštitucionálnom zmysle slova) a na druhej strane **cirkev***

***charizmatickú**. Klášť však proti sebe tieto dve skutočnosti je poľutovaniahodným omylom.^[3]*

Práve v tomto omyle má koreň aj členenie v rámci katolíckej Cirkvi, kde sa niektorí od druhých akoby odlišovali pomenovaním sa “charismatici”.

Duch Svätý je dušou Cirkvi ako to učil Lev XIII. v Encyklike venovanej tretej Božskej osobe Divinum illud munus a teda nie je niečím, čo je výlučným vlastníctvom len akejsi skupiny veriacich. Ako som to už spomínal, Duch Svätý spolu s Otcom i Synom prebývajú v duši každého človeka v stave posväcujúcej milosti. Duch Svätý v takejto duši pôsobí – ako sme to videli na príklade svätých – veľmi diskkrétne, preto ho nazývame aj v súlade so Skutkami apoštolov (17, 23) ako “neznámym”, ako to pripomína aj Ján Pavol II. vo svojej katechéze o Duchu Svätom z 2. októbra 1991.

Aj keď v prvej Cirkvi badáme veľmi silné a početné prejavy Ducha Svätého, zázraky či hovorenie v rozličných jazykoch, cirkevní otcovia nám dávajú na tieto mimoriadne udalosti aj náležité vysvetlenie. Po svojom založení bola síce Cirkev vnútorne nepremožiteľná, ale pri pohľade zvonku bola krehká, preto musela byť chránená mnohými zázračnými zásahmi. Cirkev začínala zapúšťať korene, preto musela byť polievaná mnohými zázrakmi. *Dnes po 2000 rokoch už zázraky nie sú tak nutné ako na začiatku. Dejú sa stále, avšak už len zriedkavo.*^[4]

Aj dnes nájdeme kresťanov, ktorí tvrdia o hovorení jazykmi, alebo ešte vo väčších extrémoch o akomsi usnutí v Duchu Svätom. Nenechajme sa však pomýliť. Aj keď fenomén hovorenia v jazykoch je prítomný vo Svätom písme, veľký znalec cirkevných otcov, významný český teológ a kardinál Tomáš Špidlík sám poukazuje vo svojom diele, že od 3. storočia takéto prejavy nenájdeme. Jedná sa len o snahy istých skupín kresťanov, ktorí síce v dobrej viere, ale pre nedostatočné vedomosti nepochopili svoj kresťanský a duchovný život. Veľakrát sú to, ako na to upozorňuje aj Terézia Avilská, **snahy Zlého ducha**, ktorý sa nás práve snaží zviešť z cesty k Bohu.

Človek, ktorý sa príliš sústreďuje na svoje citové prežívanie viery, sa stane zahľadeným len sám do seba a už nie je schopný vnímať Božiu ruku niekedy aj v ťažkých situáciách. Naše city sú podriadené nášmu rozumu, ktorý je jedným zo siedmich darov Ducha Svätého, ktorý nás vedie k tomu najdôležitejšiemu, ktorým je Bázeň Božia, ktorá sa často dnes vytráca, čo môžeme sledovať práve v pomýlených názoroch ohľadom bohoslužby – liturgie.

Nech nám vyprosí najvznešenejší dar, milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou (Dt 6, 5) tá, ktorá bola snúbenicou Ducha Svätého. „Svätá Panna Mária, žiadna medzi

ženami na svete nie je ti podobná: dcéra a služobnica Najvyššieho Kráľa, Nebeského Otca, Najsvätejšia Matka nášho Pána Ježiša Krista, snúbenica Ducha Svätého, pros za nás so svätým archanjelom Michalom, so všetkými nebeskými Mocnosťami a so všetkými svätými u svojho najsvätejšieho a milovaného Syna, nášho Pána a Majstra.“^[5] AMEN.

^[1] Ecrits spirituels, II, Paris 1930, str. 251

^[2] Jacques Maritain, “Význam soudobého ateizmu” in Víra v člověka, Praha 2008

^[3] Charles Journet, OP KrYSTAL, Praha, Promluvy o Duchu Svatém

^[4] ibid.

^[5] Tommaso de Celano – Sv. František

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nech-nasa-viera-nestoji-na-emociach/>